

РЕШЕНИЕ

№ 4398

гр. София, 12.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 42 СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Г К

при участието на секретаря М С
като разгледа докладваното от Г К Гражданско дело № 20231110131154 по описа за 2023 година

Предявен е иск с правно основание чл.2,ал.1,т.3 от ЗОДОВ от И. А. Д.,ЕГН *****,с адрес *****,против П Р Б,с адрес *****,с искане за осъждане на ответника да заплати сумата от 22300 лева обезщетение за неимуществени вреди и 1700 лева обезщетение за имуществени вреди.

Ищецът сочи,че с присъда от 21.01.2021 г.,влязла в сила на 08.02.2021 г. на Специализирания наказателен съд бил признат за невиновен по повдигнато му обвинение по чл.321,ал.3,предл.2,т.1,вр.ал.1,предл.2 от НК. Ищецът Д. твърди,че на 14.06.2016г. бил задържан за срок от 24 часа,а на 15.06.2016 г. му била взета мярка за неотклонение парична гаранция,както и бил привлечен като обвиняем. В исковата молба се поддържа,че на 11.02.2016 г. на ищеца е поставена диагноза „декомпенсиран захарен диабет тип 2“ и „диабетна полиневропатия“. В исковата молба се сочи,че макар диагнозата да е поставена преди задържането му,то състоянието на стрес пречи на контрола на глюкозата,поради което ищецът счита,че по време на наказателния процес състоянието му се влошило. В исковата молба са изложени твърдения,че в периода 14.06.2016 г. до 08.02.2021 г. е търпял вреди – стрес,притеснения,страх от осъждане,чувство на неудобство и на несигурност,загуба на социалното общуване,както и имал влошаване на здравословното състояние. Претендира обезщетение за неимуществени вреди в размер от 22300 лева,както и обезщетение за имуществени вреди – заплатено адвокатско възнаграждение в размер от 1700 лева,от които 500 лева по договор от 12.09.2016 г. и 1200 лева по договор от 06.03.2017 г.

Ответникът П Р Б в подадения писмен отговор оспорва исковите по основание и по размер. Твърди се,че наказателното производство във фазата на досъдебното производство е продължило само няколко месеца,а в съдебна фаза – над четири години,поради което не само ответникът отговаря за вреди.

Оспорена е причинноследствената връзка между повдигнатото обвинение и настъпилите вреди. Твърди се,че претендираното обезщетение е в завишен размер. Поддържа се,че срещу ищеца са водени и други наказателни производства и не се явява възможно да се разграничи какви вреди е понесъл ищецът по всяко отделно производство. Поддържа се,че оправдателната присъда е компенсация за вредите. Оспорена е исковата претенция за лихва. Ответникът моли съда да отхвърли исковете.

Софийският районен съд,първо гражданско отделение,42 състав,като обсъди представените по делото доказателства,поотделно и в тяхната съвкупност,при спазване изискванията на чл.235 от ГПК,приема за установено следното :

С присъда от 21.01.2021 г.,влязла в сила на 08.02.2021 г.,постановена от Специализирания наказателен съд,8 състав, е признат И. А. Д. за невиновен в това,че от неопределена дата през лятото на 2014 г. до 30.01.2016 г. е ръковолил организирана престъпна група,създадена с користна цел за съгласувано извършване на престъпления по чл.159а,ал.1 и ал.2 от НК,за които е предвидено наказание лишаване от свобода повече от три години,признат е за виновен И. А. Д. в това,че от неопределена дата през лятото на 2014 г. до 30.01.2016 г. предоставя систематически помещенията на бар „П“ в *****,на различни лица за полови сношения,за което му е наложено наказание лишаване от свобода за срок от една година и глоба от 1000 лева при първоначален строг режим на изтърпяване на наказанието като е оправдан по първоначалното обвинение,че деянието е осъществено от лице,което действа в изпълнение на решение на организирана престъпна група,както и че деянието е осъществено в периода 14.01.2016 г. до 14.06.2016 г.

Видно от заповед за задържане,издадена от ГДБОП – МВР,И. А. Д. е задържан за срок от 24 часа.

Прието е постановление от 15.06.2016 г.,с което на И. А. Д. е повдигнато обвинение,както и е определена мярка за неотклонение парична гаранция в размер от 10000 лева.

С определение от 12.07.2016 г.,постановено по чнд № 1859/2016 г. по описа на Специализирания наказателен съд,е потвърдена мярката парична гаранция в размер от 10000 лева.

Установява се,че обвинителен акт е изготвен на 23.11.2016 г.,на 06.03.2017 г. е сключено споразумение с част от подсъдимите,а наказателното производство е продължило спрямо И. А. Д..

От договори за правна защита и съдействие се установява,че са сключени от И. Д. с уговорени възнаграждения в размер от 500 лева за досъдебното производство и 1200 лева по нохд като и за двете възнаграждения е налице отбелязване,че адвокатските възнаграждения са заплатени.

Приета е епикриза от отделение по ендокринология при УМБАЛ „С“ с окончателна диагноза декомпенсиран захарен диабет тип 2,диабетна полиневропатия,затлъстяване 3 ст.,дислипидемия,метаболичен синдром,ХВНДК,посттромбофлебитен синдром.

Представени са и епикризи от периода 01.03.2019 г. до 08.03.2019 г. и

от 05.04.2019 г. до 11.04.2019 г., издадени от Специализирана болница за активно лечение на лишени от свобода – вътрешно отделение с диагноза захарен диабет тип 2, артериална хипертония 2 степен.

По делото е приета справка за образувани наказателни производства срещу И. А. Д..

Според справка за съдимост, И. А. Д. е осъждан.

В хода на производството са събрани гласни доказателства – от разпита на свидетелката Б се установява, че познава И. Д. от 2002-2003 г., имат общо дете и до ден днешен са в прекрасни отношения. Според свидетелката Б заедно с ищеца трябвало да отидат до провинцията при своята дъщеря, но ищецът не дошъл на срещата, както и не отговарял на телефонни обаждания като след няколко часа търсене свидетелката разбрала, че И. Д. е задържан от ГДБОП. Според свидетелката Б И. Д. бил пуснат след внасяне на парична гаранция от 10000 лева. От показанията на свидетелката Б се установява, че обвинението се отразило зле на ищеца, който започнал да получава паник атаки, качил кръвната захар, което наложило болничен престой. Свидетелката Б е казала, че за обвинението знаят нейните сестра и зет, както и приятел на И. от детството му, но И. Д. не е казал на дъщеря си за повдигнатото обвинение, от което изпитвал срам.

Според приетото заключение по изслушаната съдебно-медицинска експертиза се установява, че от медицинска гледна точка диагнозите артериална хипертония и захарен диабет могат да бъдат повлияни от много различни причини и не може да бъде направен извод за категорична причинно-следствена връзка относно обостряне на състоянието в условията на стрес.

При така установената фактическа обстановка съдът достигна до следните правни изводи :

Уважаването на иск с правно основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ е обусловено от провеждането на доказване, че са възникнали вреди, вредите са пряка и непосредствена последица от незаконно обвинение, при което прокуратурата отговаря за обезвреда на вредите, възникнали вследствие на незаконното обвинение. Отговорността е обективна и за нейното ангажиране е необходимо да бъде доказано наличието на незаконно обвинение, да бъде установено, че са настъпили вреди, да бъде доказана пряката причинно-следствена връзка между обвинението и вредите по начин, по който вредите не биха настъпили, ако не беше проявена причината, защото съгласно чл.4 от ЗОДОВ на обезвреда подлежат само преките и непосредствени вреди. Съдът счита, че от събраните в хода на производството доказателства може да бъде направен извод, че повдигнатото срещу ищеца Д. обвинение, по което е постановена оправдателна присъда, се явява незаконно. Когато наказателното производство приключи с оправдателна присъда, обвинението се явява незаконно независимо дали органите на досъдебно производство са действали с убеждението във виновността на дееца и наличието на оправдателна присъда е предпоставка за ангажиране отговорността на държавното обвинение относно претърпените от подсъдимия по това обвинение вреди, които са пряка и непосредствена последица. Наличието на незаконно обвинение като предпоставка за присъждане на обезщетение не е

достатъчно,а е необходимо да бъде установено,че са възникнали вреди,представляващи пряка последица от повдигнатото обвинение. За да бъде възприето,че е налице причинно-следствена връзка между повдигнатото обвинение и вредите,необходимо е вредите да са се проявили предвид повдигнатото обвинение по начин,по който ако не бе повдигнато обвинение тези вреди не биха настъпили. Когато проявлението на вредите не се дължи единствено на повдигнатото незаконно обвинение,респективно ако са налице и други причини за настъпване на вредите,тези вреди не се явяват пряка и непосредствена последица от обвинението. Съгласно установената съдебна практика в хипотезата на предявена искова претенция за обезвреда вследствие повдигнато незаконно обвинение обичайните вреди се предполагат,а е възложено в доказателствена тежест на страната ищец провеждането на доказване,че са настъпили и други вреди,отличаващи се от обичайните вреди. Софийският районен съд счита,че е доказано,че ищецът Д. е търпял неблагоприятни последици вследствие повдигнатото срещу него обвинение,в която насока съдът възприема като последователни показанията на свидетелката Б относно изпитваните от ищеца тревожност и срам,както и относно промяната,настъпила в личността на ищеца. Софийският районен съд,отчитайки ангажираните свидетелски показания относно притесненията на ищеца,свързани с изхода от наказателното производство,както и като съобрази,че на обезвреда подлежат обичайните вреди,които лицето изпитва при наличието на повдигнато обвинение в престъпления,намира,че е доказано наличието на причинноследствена връзка между обвинението и настъпилата промяна,поради което искът,предявен от ищеца Д. срещу П Р Б е доказан по основание. В хипотезата,когато е предявена искова претенция за обезвреда на неимуществени вреди,съдът следва да определи размера на обезщетението по справедливост при отчитане критериите,установени съгласно чл.52 от ЗЗД. Софийският районен съд намира,че исковата претенция,предявена от ищеца Д. следва да бъде уважена за сумата от 5000 лева,а за разликата до пълния претендиран размер от 22300 лева искът подлежи на отхвърляне. За да приеме,че искът следва да бъде уважен за сумата от 5000 лева,съдът отчете,че срещу ищеца Д. са повдигнати обвинения за две престъпления и всяко от обвиненията се отнася до тежко престъпление от общ характер,продължителността на наказателното производство е над четири години и половина,считано от привличането на ищеца като обвиняем до влизане в сила на оправдателната присъда. За да възприеме,че исковата претенция,предявена от ищеца Д. подлежи на отхвърляне в частта за разликата над 5000 лева до пълния претендиран размер от 22300 лева,съдът отчете,че спрямо ищеца Д. е наложена мярка за неотклонение парична гаранция,която мярка за неотклонение не представлява такава,налагаща промяна спрямо обичайния стереотип на ЖИ.т,отчете обстоятелството,че е влязла в сила присъдата,постановена от първоинстанционния съд,т.е. Прокуратурата не е протестирала оправдателната присъда,а и взе предвид,че върху продължителността на наказателното производство е повлияло и поведение на подсъдимите – например поради неосигуряване явяването на подсъдим или поради наличието на здравословни причини за неявяването на подсъдим,както и едно от съдебните заседания не е проведено поради отсъствие на съдебен заседател,за които причини ответната страна не отговаря и които следва да бъдат отчетени при определяне размера на

дължимото обезщетение. Отделно от това,съдът намира,че следва да бъде отчетено,че ищецът Д. е оправдан само по едно от повдигнатите обвинения и са налице обективни данни,че по време на наказателното производство е изтърпявал присъда лишаване от свобода,поради което и исковата претенция следва да бъде уважена за сума от 5000 лева,докато за разликата до пълния претендиран размер подлежи на отхвърляне. Неоснователни са доводите на ищеца Д.,че повдигнатото незаконно обвинение е предизвикало настъпване на здравословни проблеми за ищеца,в която насока от представените по делото епикризи се установява,че диагностицирането с оплаквания от диабет предхожда с години периода,в който е образувано и водено наказателното производство срещу ищеца Д.,а и според приетото заключение по съдебно-медицинската експертиза заболявания като хипертония и захарен диабет могат да бъдат повлиявани от множество различни фактори. Предвид експертното заключение,както и като бъде отчетено,че заболяванията хипертония и захарен диабет са социално значими заболявания,съдът счита,че липсва доказана причинно-следствена връзка между воденото наказателно производство и здравословното състояние на ищеца. Развитите съображения мотивираха съда да счете,че искът подлежи на уважаване за сумата от 5000 лева и следва да бъде отхвърлен за разликата над 5000 лева до пълния претендиран размер от 22300 лева като върху уважената част на иска следва да бъде присъдена законна лихва,считано от 08.02.2021 г. при съобразяване постъпилата уточняваща молба от страната ищец в изпълнение на дадените от съда указания,както и предвид съображенията,изложени по т.4 от Тълкувателно решение № 3/22.04.2005 г.,постановено по тълк.дело № 3/2004 г. по описа на ОСГК на ВКС.

Софийският районен съд счита,че исковата претенция за имуществени вреди,представляваща сторени разходи за заплащане на адвокатско възнаграждение е доказана по основание,а по размер подлежи на уважаване за сумата от 850 лева,докато за разликата над тази парична сума до пълния претендиран размер искът следва да бъде отхвърлен. Според приетото Тълкувателно решение № 3/22.04.2005 г. по тълк.дело № 3/2004 г. по описа на ОСГК на ВКС е възприето,че обезщетението за имуществени вреди се определя според особеностите на всеки конкретен случай и при наличие на причинна връзка с незаконните актове на правозащитните органи. Съдът счита,че заплащането на възнаграждение на адвокат представлява имуществена вреда за представляваното лице,срещу което е повдигнато обвинение и ако това обвинение е незаконно,то Прокуратурата отговаря за обезвреда,тъй като правото на защита е конституционно гарантирано и всяко лице има право да бъде защитавано в наказателния процес чрез упълномощаване на защитник при отчитане на обстоятелството,че в конкретния случай и двете повдигнати обвинения са за тежки умишлени престъпления. За да приеме,че искът следва да бъде уважен за сумата от 850 лева и да бъде отхвърлен в частта за разликата над 850 лева до пълния претендиран размер от 1700 лева,съдът взе предвид,че оправдателна присъда е постановена по едно от обвиненията,докато по другото обвинение е постановена осъдителна присъда,както и отчете,че при липса на друга уговорка следва да се счита,че възнаграждението е дължимо поравно за защита по всяко от обвиненията,в която насока съдът отчете тежестта на всяко от обвиненията,както и наличието на сходство в изложените

фактически твърдения,изграждащи обвинителната теза. При това положение съдът намира,че искът следва да бъде уважен за сумата от 850 лева и отхвърлен в частта за разликата над този размер до пълния претендиран размер от 1700 лева.

При този изход на делото съдът намира,че в полза на ищеца следва да бъде присъдена сумата от 10 лева внесена държавна такса,а в полза на адв.Л. А. следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в размер от 615 лева за предоставена безплатно правна помощ по реда на чл.38 от ЗА.

Водим от гореизложеното, **Софийският районен съд**

РЕШИ:

ОСЪЖДА П Р Б,с адрес ***** да заплати на основание чл.2,ал.1,т.3 от ЗОДОВ на И. А. Д.,ЕГН *****,с адрес *****,сумите от 5000 (пет хиляди) лева обезщетение за неимуществени вреди и 850 (осемстотин и петдесет) лева обезщетение за имуществени вреди вследствие повдигнато обвинение за престъпление по чл.321,ал.3,предл.2,т.1,вр.ал.1,предл.2 от НК,по което обвинение е оправдан с присъда от 21.01.2021 г.,постановена по нохд № 3375/2016 г. по описа на Специализирания наказателен съд,ведно със законната лихва,считано от 08.02.2021 г. до окончателното изплащане на вземането,като **отхвърля** исковете в частта за разликата над 5000 лева до пълния претендиран размер от 22300 лева обезщетение за неимуществени вреди и в частта за разликата над 850 лева до пълния претендиран размер от 1700 лева обезщетение за имуществени вреди.

ОСЪЖДА П Р Б,с адрес ***** да заплати на основание чл.10,ал.3 от ЗОДОВ на И. А. Д.,ЕГН *****,с адрес ***** сумата от 10 (десет) лева внесена държавна такса.

ОСЪЖДА П Р Б,с адрес ***** да заплати на адв.Л. И. А.,с адрес ***** сумата от 615 (шестстотин и петнадесет) лева адвокатско възнаграждение за предоставена безплатно правна помощ.

Решението подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____